

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN OSÚTÓRTÓKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 8 korona.

Nyitlér soronként 50 fillér.

Magánhirdetések megengedése szerint.

Meghalt a király!

Magyarország apostoli királya, I. Ferencz József november hó 21-én este 9 órakor Schönbrunn kastélyban meghalt.

Királyaink sorába ő volt az 51-ik, ki Szent István koronáját viselte. Mint Ausztria császára és Magyarország királya, 68 évig ült a trónon.

Ez év augusztus hó 18-án töltötte be életének 86-ik esztendejét.

Ő volt az uralkodók Nesztora. A Patriarchák korával dicsekedhetett. Országlása idejébe esett ama korszak, melyben az emberi szellem az egész földkerekségén új életre, tevékenységre gyúlt. A félszáz év a tudományok lépésekkel való előhaladásának volt bölcsője. Az új Magyarország alapköveinek letétele, alkotmányunk megépítése uralkodási idejének nevezetes történelme.

Mint államfő, koronáinak nehéz súlyát ritka bölcsességgel viselte. Minden izében katona, a lovagiasság mintaképe volt. Mint embernek, nyitva volt mindig szíve a szenvedők iránt. Árvák és özvegyek jó atyát birtak benne.

Öreg királyát gyászolja már az ország, a Magyar nemzet.

„Balsors akit régen tép,

Hozz reá vig esztendőt . . .

Megbűnhődte már e nép a

Multat s jóvendőt.”

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, november hó 19-ikétől, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, nov. 19.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Károly főherceg vezérezredes főparancsnoksága alatt álló szövetséges haderő déli szárnya az utóbbi napokban teljes sikert vívott ki. Falkenhayn tábornok hadseregének oszlopai a Targu Jiu melletti csatában a helységből kis utat törtek maguknak és a Matru völgyben előnyomuló oszloppal együtt tegnap elérték a Verciorovától Krajovába vezető vasúti vonalat. A románok nagyon szívós ellenállása, mely sokszoros ellen-támadásokban nyilvánult, különösen Targu Jiu-tól délre és délkeletre hiábavaló volt. Az Ölt folyó mindkét oldalán előnyomuló osztrák-magyar és német haderők állandó szívós viaskodásban szintén elérték a hegység lábát és tegnap áthaladtak a oalimanesci-sutrei vonalon. A románok támadásai itt ép úgy megheiusultak, mint Campolungától északra.

November 1-től kezdve Oláhországban 189 román tisztet, 19,338 főnyi legénységet, 26 ágyut, 17 löszerkocsit és 72 gépfegyvert szállítottunk be.

Erdélyi keleti arcvonalán, Tölgyestől délkeletre, Arz tábornok bajor csapatai visszavertek egy orosz előretörést. Tovább északra nincs különös esemény.

Olasz harctér. A Wippach-völgyben, Bigliától délre, elfoglaltunk és megszálltunk egy olasz árkot. 4 tisztet és 120 főnyi legénységet elfogtunk.

Délkeleti harctér. Nincs ujság. Höfer.

Berlin, nov. 19.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről. Rupprecht bajor trónörökös hadsereg arcvonala: Az Anore két oldalán fekvő állásaink ellen napok óta folytatott tüzelés valószínűvé tette, hogy az angolok ottani támadásaikat folytatják. Az ellenséges arcvonal mögött tegnap megjelent lovasság és a tüzelés fokozása új nagy áttörési kísérletét jelezte. A kísérlet az agolok véres kudarcával végződött.

Keleti harctér. Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Nincs különös esemény.

Balkán harctér. Mackensen vezértábornagy hadserege: A dobrudzsai arcvonalon járőr-

harcok voltak. Silistriában újra élénk gyalogsági és tüzérségi harc.

Macedóniai arcvonal: Miután az ellenségnek Regeltől északkeletre a 1212 magaslaton sikerült előrehaladnia, a német-bolgár csapatok Monasztirtól északra fekvő állásban helyezkedtek el. Ezzel Monasztir feladatott. Ludendorf.

Budapest, nov. 20.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Károly főherceg vezérezredes arcvonala: a Románia elleni hadműveletek tervszerűen folynak. Campolungtól északra ismét heves támadásokat vertünk vissza.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Nincs semmi lényeges.

Olasz és délkeleti harctér: Jelentős esemény nem történt. Höfer.

Berlin, nov. 20.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről. Rupprecht trónörökös arcvonala: Az angolok tüzérségi tüze tegnap egészben véve csekélyebb volt, csak az Anore mindkét partján a Beaucourt között, valamint Miromtól délre fekvő állásaink ellen volt erős. Gyalogságunk kézigránát haroban kivetette az angolokat Grondcourt mögötti állásából. Az utolsó hét ellen-

támadásaiban 22 tisztet és 900 főnyi légénységet elfogtunk és 34 géppuskát zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A harci tevékenység erős hidegben általánosan csekély volt.

Balkán harctér. Mackensen vezértábornagy hadserege: Dobrudzsában és a Duna mentén, Siliistriától keletre az oltinai kikötőig ágyutüz.

Macedóniai arcvonal. Az új állások elfoglalása Monasztirtól északra, az ellenségtől meg nem zavarva ment végbe. Új német erők beérkeztek a harctérre. A moglenai arcvonalon Bahovánál és Ussinnál a bolgárok visszaverték a szerb előretöréseket. Ludendorf.

Budapest, nov. 21.

(Hivatalos.) Keleti harctér. Károly főherceg vezéreszere arcvonala: A Zsil mindkét oldalán küzdő szövetséges haderők az ellenséget tovább üzték és Krajovához közeledünk. Az Olt folyótól keletre megvetettük lábunkat. Scututól délre emelkedő magaslatokon, Champolungtól északra az ellenség folytatta támadásait. Erőfeszítései ismét hiábavalók voltak.

Kövess tábornok hadseregénél német vadászok a Ludova területén sikeres járőrvallalkozást hajtottak végre.

Lipót bajor herceg arcvonala: Csekély harci tevékenység volt.

Olasz harctér. Biglától délre csapataink által nemrég elfoglalt árkok ellen intézett ellentámadást visszavertük. Höfer.

A hadsereg főparancsnokság hivatalosan közli, hogy Krajovát, nyugati Oláhország fővárosát ma délelőtt birtokunkba vettük.

Balkán harctér. Mackensen vezértábornagy hadserege: Az ágyuzástól eltekintve, nem volt különös esemény. Constanza és Csernavodát lőtték repülőrajunk. Bukarest mellett forgalmi telepekre bombákat dobtak.

Macedóniai arcvonal. A Prespa tó és a Csarna között az ellenség előcsapatai tapogatózva közelednek a német-bolgár állásokhoz. A Moglena arcvonal egyes helyein erős tüzzel előkészített szerb előretörések meghiúsultak. Az előtört Struma síkságon felderítő osztagokkal összeütközéseink voltak. Ludendorf.

Az új központi szeszfőzdékről.

Az állam tudvalevőleg megszüntette az eddig gyakorlatban volt kisüstön való főzést, amely az átalányrendszer mellett a kir. kincstár tekintélyes jövedelemtől fosztotta meg és az 1916. évi XXIV. t.-c. értelmében 116,300—1916. p. ü. min. sz. rendeletével a szesz mérő gépek kötelező használatával való főzésre a központi szeszfőzdéket szervezte meg.

Ez a rendelkezés vidékünket, mely az ország első szilvatermő helyei közé tartozik, igen érthető okokból szerfelett érdekli.

Mert a múltban milliókra ment azon összeg, amit a nyers anyagért kaptak termelőink és igen-igen tekintélyes haszon származott pálinkafőzőinkre is.

Hármas érdeket kellett a pénzügyminiszteriumnak a központi szeszfőzdék felállításával szolgálni és kielégíteni. Éspedig a kincstár, a termelő és a főzőiparos érdekeit. Ezt a célt a rendelet a központi szeszfőzdéknek szövetkezeti alapon való felállításával látja leginkább elérhetőnek, mert a termelő nemcsak nyers termékei árát fogja megkapni, de ha üzletrészt jegyez, akkor részesedni fog a vállalat tiszta hasznából, a főzőiparos pedig ha él azon jogával, hogy a szövetkezet tagjai sorába lép, a vállalat üzleti hasznából való részesedésével kárpótolhatja magát azon veszteségeért, amely őt azzal sújtja, hogy nem

főzhet átalányrendszerrel kisüstön úgy, mint eddig; végül az állam is megkapja az érdekei kielégítését, mert a szesz mérő gépek nem tévedhetnek.

A központi szeszfőzdék felállításának vannak egyéb módjai is, de egyik sem közelíti meg a haszon igazságos elosztásának elvét, továbbá a kisfőző iparos és a termelő érdekét annyira, mint a szövetkezeti forma. All ez különösen Szilágysomlyó városára, ahol községi főzde felállíthatására gondolnunk sem lehet, egyszerűen azért, mert a város határában csekély szilvamennyiség terem, melyért külön egy költséges községi főzdet felállítani nem érdemes, annál is inkább, mert városunk polgárai közzül igen sokan vannak ugyan, kik kisüstön iparszerűleg főztek, ugyde nem Szilágysomlyó város határában, hanem a szilágysomlyói járás községeiben.

Mindezeknél fogva adva volt a helyzet az érdekelteknek arra, hogy központi szeszfőzdet kell felállítani szövetkezeti alapon Szilágysomlyó székhelylyel Szilágysomlyó város és a szilágysomlyói járás területére.

Ezen előzmények után, arra való figyelemmel, hogy az engedélyt a központi szeszfőzde felállítására ezen év december hó végéig meg kell kérni, városunk polgármestere e hó 19-ére egy szűkebb értekezletet hívott egybe. — Sürgőssé és fontossá tette az értekezletnek e hó 19-ére való összehívását az a körülmény is, hogy a nagykarolyi Közgazdasági Bank, mint a Magyar Általános Hitelbank affiliált intézete, felajánlotta segítségét a szövetkezet megszervezésében és pedig nemcsak erkölcsi, de anyagi tekintetben is aként, hogy a szövetkezetet, ennek fennállása egész idejében akár a legmagasabb forgó tőkével is ellátja a megfelelő tisztességes feltételek mellett, melyek a szövetkezet függetlenségét miben sem befolyásolják.

Az értekezlet e hó 19-én meg is tartott. Igen szép számban jelentek meg a meghívottak, ami igazolja azt, hogy a szeszfőzde intézmény fontosságával mindenki tisztában van. El is határozta az értekezlet, hogy az előbb említett pénztézzel együttesen Szilágysomlyó városára és a szilágysomlyói járásra kiterjedően Szilágysomlyó város székhelylyel felállítja szövetkezeti alapon a központi szeszfőzdet, erre nézve a vidéket is bevonja és a vidék érdekelteivel e hó 23-ikán együttes értekezletet tart, ebből kibocsátja az alapítási felhívást és lehetőleg december első napjaiban az alakuló közgyűlést is megtartja.

Karácsony a harctéren.

A Hadsegélyző Hivatal és az Országos Vöröskereszt Egylet együttes szöze.

Harmadszor fog nemsokára ráköszönteni a karácsony a frontok véres, halálos világára, harmadszor fog a Szeretet fehérínges, védtelen kis követe végiglebegni a halál és pusztulás rettentő tartományain, végigsuhanni az öldöklés óriásai közt. Meleg kezében még nem hozza a fehér galambot, amelynek szelid alakját Európa hasztalan kémleli vágyó szemmel a vérkődös horizonton: ellenségeink örületes igyekezettel megtagadják „a béke ógi muzsikáját”, amely pedig már legjobbjaik

ajkán ott panaszkodik. A magyar katona a maga nemes szövetségeseinek dicsőséges, örökké fenséges harcai után, a világtörténelem babérjaival lábánál, zord erővel és eltökéltséggel állja hát tovább is a harcot, amely most már a béke planetája alatt piroslík és az ellenség fojtogató terveinek szétzúzása után most már a megvert, szétzilált ellenséges népek leterrorizált békevágyát kívánja felszabadítani. Harmadszor lesz szuronyos karácsonya a magyar katonának is a világháború kegyetlen vártáján, de bátran fog szemébe nézni a karácsonyi látomásnak, mert nem ő és nem szövetségesei tiltották ki Európából a zavartalanul boldog, szép karácsonyt és bátran fog akár rohamra is lendülni a családi szeretet éjszakáján, mert azokat veri vissza haraggal, akik a szegény és szent szolgaság gyötrő láncait akarták felaggatni a magyar karácsonyfákra.

Kell-e hatalmas szózáttal szárnyaló szavakkal magyarázni a hősök nemzetének, hogy mivel tartozik a fiainak, azoknak, akik odakünn döbbenetes hóviharban és a gránátok orkánjában a mi karácsonyunkat, a szenvedések szakadatlanágában a mi örömeinket, a poklok tűzében a mi apró kis karácsonyi gyertyáinkat, szétől kimart arcukkal a gyermekeink sugárzó arcocskáját védik? A nemzet, amely itthon a maga másik harcat verekszi, e harcnak akár milyen fordulatában és csak büszke alázattal és áradó szeretettel gondol azokra, a kiknek fogyhatatlan bátorsága, halállal és szenvedéssel nem törődő nagy elszántsága nélkül hiába való volna itthon minden erő és minden türelem, akiknek boszuló ökle ha fel nem támadt volna, siró szemmel nézhetnők az idén Erdély karácsonyát. Minden gondolatunk, minden szeretetünk az övék, minden pillanatban, hiszen a halál vörösbetűs ünnepekké avatta hétköznapijainkat is, hiszen a megpróbáltatás mozarában még a kemény szívek is szeretetre, megértésre, fogékonyságra törtek. De mikor a karácsony aranyos árnyéka vetődik szobáinkba, akkor a maximálhatatlan szeretetet minden gazdagsága, áldozatkészsége feltorlódik a szívünkben és nem lehet áldozat, nem lehet teher, amit azért hordozunk és viselünk, hogy karácsony legyen a harctéren is, hogy frontjainkon a szeretet ajándékaival jusson végig a nemzet hódolatának szikratávirata.

A magyar királyi honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala és a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt Egylete az idén is megszervezi a „Karácsony a harctéren” mozgalmat a harctéri katonák karácsonyi ajándékozására. A mozgalom együttes vezetősége, mikor kérelmével ismét a nemzet elé lép, egy nagyarányú és hatalmas sikerű akció emlékeztetőnek hálájával és bizalmával kéri újból a magyar társadalmat, hogy ismét legyen méltó magához és páratlan katonáihoz. — Ugyanazt kérjük, amit tavaly és amint katonáink kemény elszántságát nem tudta kikezdeni a pergőtűznek és Brusilov-taktikának semmi pokoli ujdonsága, a hitvány árulásnak semmi oláhlelkű számítása, amint őket csak megacélozta és új meg új diadalokra rendítette ellenségeink öngyilkos konoksága, azonképp nem lehet fogyatkozás a nemzet szeretetében, hálájában. A magyar sajtó önzetlen szolgálatkészsége és a mozgalom szervezetének apparátusa révén részletezni fogjuk az adakozás mód-

jait, folyton tájékozni fogjuk az áldozatkész társadalmat, minden utbaigazítást pontosan megadunk. E szövegünkkel csak kürtjelet kívánunk országgá zendíteni és a magyar nemzetet sértendő meg, ha nem lenne rendíthetetlen hitünk és reményünk, hogy a szívek százszoros erővel fogják visszhangját venni és e visszhang karácsony éjszakáján büszke vallomást, hódolatot és mélységes szeretetet fog beszélni a véres, havas frontokon, azoknak, a kiknek köszönhetjük, hogy senki orv keze többé le nem tépheti a karácsonyfánkról a győzelem ajándékát. Ezt ők ajándékozták nekünk, ezért nekik tartozunk.

*

Az akció központi vezetősége Budapest, V., Akadémia-utca 17. sz. alatt van. A vezetőség készségesen küld postatakarékpénztári befizető lapokat. Utalványon küldött adományokat a m. kir. postatakarékpénztárnak Budapest, V., Hold-utca eimzendők, az utalványszelvénnyel ezzel a felirással: „A karácsonyi szeretetadományok 8880. sz. csekkszámjára.”

KÜLÖNFÉLÉK.

Az áll. polgári leányiskola Erzsébet-ünnepélye.

Mint lapunkban jeleztük, áll. polgári leányiskolánk f. hó 19-én feledhetetlen emlékeztető Erzsébet királyné emlékére hazafias iskolai ünnepélyt rendezett. Az ünnepély kiválóan sikerült. Az ünnepély terme zsúfolásig megtelt intelligens közönséggel. A szereplők pedig egytől-egyig dicsőregetést érdemeltek.

A szavalók közül különösen is kiválótt Moldován Berta és Ehrenfeld Erzsébet. Jól szavalt Tamás Mária is. Igen hatásos volt Tamás Magdolna melodramája, melyhez a művészies zongorakíséretet Marossy Aranka igazgatónő játszotta.

A karénekek is mind szépen sikerültek, melyért az érdem Farkasné-Rohn Ilona tanítónő illeti. Az énekszámok közül mégis ki kell emelnünk a „Lehullott a rezgő nyárfa ezüst színű levele” kvartettet, melyet Ajtai Lili tanítónő kísért zongorán. Tartalmas felolvasást tartott Meszesánné Triff Adél tanítónő. Igazi hazafias hűv sugárzott ki a felolvasó minden szavából, azt hisszük, a növendékek hazafias érzületének nevelésében ezzel értékes munkát végzett.

Midőn a tanítótestület munkásságát ez ünnepély keretéből is a legteljesebb elismeréssel kell a nyilvánosság előtt felemlitenünk, egyben kívánjuk, hogy a tanítótestület hazafias munkáját minden irányban a legteljesebb siker koronázza.

— **Elismerés a hadikölcsönök körüli érdemekért.** A m. kir. pénzügyminiszter a háború dicsőséges megvívhatása érdekében kibocsátott magyar állami hadikölcsönök sikerének előmozdítása körül szerzett érdemek elismerésül öfelségétől nyert felhatalmazása alapján Baranyi Imre, a Tasnádi Takarékpénztár igazgatója, — Both István dr., a „Szilágyosomlyó” szerkesztője, — Bölöni Sándor, a „Szilágyosomlyó” szerkesztője, — Diószeghy Zsigmond báró, Zilah város polgármestere, — Donogány János, Szilágyosomlyó város polgármestere, — Dull Andor járási főszolgabíró, — Eltető Géza dr. várm. aljegyző, — Gaál Péter Pál takarékpénztári vezérigazgató, — Hegedűs Sándor a „Szilágyosomlyó” szerkesztője, — Lengyel Akos, a Krasznai és vidéke takarékpénztár vezérigazgatója, — Lehard Vilmos, a Szilágyosomlyó és vidéke takarékpénztár igazgatója, — Lőrinczy György, a zilahai Ipar és Gazdasági Bank vezérigazgatója, — K. Nagy Elek ref. esperes, — Nagy Gyula járási főszolgabíró, — Nagy Sándor, a Zsibó és vidéke takarékpénztár igazgatója, — Nikolajevits László járási főszolgabíró, — Ruszka Kálmán az Osztrák-magyar bank szilágyosomlyói fiókja főnöke, — Sántha György járási főszol-

gabíró, — Svaiczter Gábor járási tb. főszolgabíró, — Somogyi Endre dr., a „Tasnád” szerkesztője, — Szabó István, a szilágyosomlyói hitelszövetkezet könyvelője, — Tarpai Miklós járási főszolgabíró, — Török István alispán és Ujhelyi Sándor dr., a „Szilágyosomlyó és Vidéke” szerkesztője részére elismerő oklevelet állított ki.

— **Vallásos-est.** November hó 26-án, vasárnap d. u. 6 órakor a ref. egyház tanácstermében vallásos-este lesz a következő sorrenddel: 1) Köszöntő. 2) Imát mond Zsigmond Károly lelkész. 3) Szaval Szakács Julia IV. polg. o. t. 4) Felolvasást tart Csighy Sándor a. lelkész. 5) Szaval Krausz Piroksa II. polg. o. t. 6) „Oda van.” Karének. Éneklik az állami polg. leányiskola növendékei.

— **Felhívás Szilágyosomlyó város közönségéhez.** A közönségben mutatkozó nagy hiány miatt a világító petróleummal a legnagyobb takarékosággal kell bánni. Észért mindenki, aki petróleummal világít, saját érdekében jól teszi, ha a világítási időt a legrövidebbre fogja és a petróleummal a legtakarékosabban bánik. Még célszerűbb, ha a lakosság a villamos közvilágításra tér át, melynek számos előnyét nem kell külön kiemelni, s a melynek zavartalanul működése annál inkább biztosítható, minél nagyobbra emelkedik a fogyasztók száma. Szilágyosomlyó, 1916. november 14. Donogány János, polgármester.

— **A lóheremag ára maximálva van.** Nem tisztítható nagy arankás mag 255 korona, tisztítható 285 korona, nagy arankamentes 320 korona, arankamentes, ólomzárolt 445 korona. A lucernamag ára nincs maximálva, ára 400 koronán felül. Ha az áru minőségére és az árakra a vevő és eladó megegyezni nem tudnak, úgy azt valamelyik állami magvizsgáló állomás állapítja meg. A blombázott és a nem blombázott mag nagy árkülömböztetést tekintettel, felhívja a termelők figyelmét a gazdasági egyesület aranka-rostáira, a melyek közül egy Szilágyosomlyó, egy pedig Zilahon van elhelyezve és különként 2 fillér rostálási díjért a közönség rendelkezésére áll. Ha egy vaggon tiszta mag összegyűl, a gazdasági egyesület a blombázás iránt lépéseket tesz.

— **Felhívás.** A rokkant katonák utógyógykezelése, mesterséges testrészekkel való ellátása és oktatása már oly mértékben előrehaladt, hogy a rokkant katonák a gazdasági életben a jövőben az eddigénél nagyobb számmal lesznek visszavezethetők. Azonban a rokkant katonák nagyrésze, nevezetesen a vagyontalanok és azok, akik saját erejükből megélni nem képesek, a hadsereg kötelékéből csak akkor bocsáthatók el, ha előzetesen részükre megélhetést nyújtó munkaalakalom biztosítottatik. Miután ennek a feladatnak sikeres keresztülvitele csak úgy lehetséges, ha a munkaadók, a hatóságok és a társadalom egymással kapcsolatba lépve, mindent elkövet arra nézve, hogy a rokkant katonáknak a munkaalakalom biztosításának: felhívom a hazafias közönség figyelmét arra, hogy a rokkantak számára megfelelő állás, vagy munkaalakalom kínálkozik, forduljanak, akár hozzám, akár a m. kir. Rokkantügyi Hivatal által felállított munkaközvetítő intézethez. Donogány János, polgármester.

— **Arcképes igazolványok érvényesítése.** A m. á. v. debreceni üzletvezetőség értesíti az érdekelteket, hogy a szilágyosomlyói tisztviselők és más igényjogosultak arcképes igazolványaikat az 1917. évre leendő érvényesítés végett december havában küldjék be az üzletvezetőséghez.

— **Az 1917. év.** Kezdenek megjelenni a jövő év naptárai. Számuk a nyomdaviszonyok folytán jóval kevesebb lesz, mint normális időben. Az 1917. év tudnivalói a következők: kezdődik az év hétfővel kettős ünnepel s már a hét vége megint kettős ünnep, amennyiben vízkereszt napja szombatra fog esni. A farsang febr. 20-án végződik, húsvétvasárnap ápr. 8., pünkösdvasárnap máj. 27., kettős ünnep még aug. 19. 20. szept. 8. 9. és a karácsonyi ünnepek. Karácsony napja kaddén lesz.

— **A „Darwin”** Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának nov. 15-iki száma a szokott érdekes és változatos tartalommal jelent meg, melyből kiemeljük a következőket: De La Espriela; Az élesztőgomba titkai. Dr. F. Zs. A cukor. Dr. Dénes Ferenc.

Méregfegyverek az állatországban. Dr. Frey Ernő: A gyermek és a felnőtt teste. Dr. Bartók Imre: A háborús kimerülés. Dr. Batár István. A fotográfia új feladatai. Különfélék: Tudományos árlejtés. Szénsavtöbblet hatása a növényekre. A kakaó termelése és fagyasztása. A vakondról. A kintű folyóirat előfizetési ára fél évre 5 K. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrassy-ut 60.

— **A „Vasárnapi Ujság”** november 19-iki száma főleg az erdélyi határunkon folyó harcokról s Erdély felszabadításáról közöl képeket, de vannak érdekes képek más harctereinkről is. Egy nagyobb sorozat a felszabadult Lengyelország érdekes helyeit, egy másik a Műcsarnok téli kiállításának nevezetesebb képeit mutatja be. Vadász Miklós rajza báró Hazay Samu vezéresredest ábrázolja. Szépirodalmi olvasmányok: Szöllösi Zsigmond novellája, Pantoppidan dán regénye, Szigven tárcája, cikk Lengyelországról s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre 5 K. Világkróniká"-val együtt 6 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Az ötödik magyar hadikölcsön.

A hosszan elhúzódó háború nagy pénzügyi követelményeket támasztván az államhatalommal szemben, a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségeinek fedezésére a pénzügyminiszter ezuttal — épp úgy, mint az előző hadikölcsönök kibocsátása alkalmával — 6%-kal kamatozó járadékkölcsön-kötvényeket és ezenkívül — új típus gyanánt — 5½%-kal kamatozó törlesztéses kölcsönkötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ez alkalommal is közvetlenül fordul a közönséghez.

Az aláírás tartama és az aláírási helyek.

Az aláírás időtartama 1916. november 23-tól december 22-ig bezárólag terjed. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és annak közvetítő helyeiül szolgáló összes postahivatalok, valamint az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A címletek nagysága.

A kibocsátásra kerülő 6%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvényei 50, 100, 1000, 5000 és 10,000 koronás, — az 5½%-os törlesztéses kölcsön kötvényei pedig 2000, 5000, 10,000 és 50,000 koronás címletben fognak kiállíthatni.

Az aláírási ár.

I. A 6%-kal kamatozó járadékkölcsönkötvény kibocsátási ára — épp úgy, mint a korábbi 6%-os járadékkölcsönöké — tulajdonképpen 97 K 13 f.-rel van számítva, arra való tekintettel azonban, hogy a járadékkötvény kamatozása a kölcsön jegyzését és befizetését megelőzőleg már f. évi november 1-én veszi kezdetét, a megtérítendő folyó kamatok hozzáadásával a járadékkölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva:

1. arra az esetre, ha az aláírásakor az aláírt összeg ellenértéke befizettetik:

a) az 1916. évi november 23-tól december 5-ig bezárólag történő aláírás esetén 97 K 70 fillérben,

b) az 1916. évi december 5-ét követő időben 1916. évi december 22-éig bezárólag történő aláírás esetén 98 koronában;

2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módot választja igénybe, az aláírási határidő egész tartamára szólólag 98 K 50 fillérben.

II. Az 5 és ½%-kal kamatozó törlesztéses kölcsönkötvény kibocsátási ára tulajdonképpen 95 korona; arra való tekintettel azonban, hogy a kölcsönkötvény kamatozása a kölcsön jegy-

zését és befizetését megelőzőleg már f. évi október 1-én kezdetét veszi, a kincstárnak megtérítendő folyó kamatok hozzáadásával a törlesztéses kölcsönkötvények aláírási ára minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva:

1. arra az esetre, ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetett:

a) az 1916. évi november 23-tól december 5-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 koronában,

b) az 1916. évi december 5-ikét követő időben 1916. évi december 22-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 korona 25 fillérben;

2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes fizetési módot vétetik igénybe, az aláírási idő egész tartama alatt változatlanul 96 korona 75 fillérben.

Kamat-esedékesség.

Az ötödik hadi kölcsön 6%-os járadék-kötvényei 1916. november 1-től kezdődőleg és minden év május 1-én és november 1-én lejárandó félévi utólagos részletekben évi 6%-kal, az 5 $\frac{1}{2}$ %-os törlesztéses kölcsönkötvények pedig 1916. október 1-től kezdődőleg évi 5 $\frac{1}{2}$ %-kal minden év április 1-én és október 1-én lejárandó félévi utólagos részletekben kamatoznak, tehát a járadékkölcsönkötvényeknél az első szelvény 1917. évi május 1-én, a törlesztéses kölcsönkötvényeknél pedig 1917. április 1-én esedékes. A folyó évi október 1-től, illetve november 1-től az aláírás napjáig járó folyó kamatozat azonban az aláírónak nem kell megtérítenie; ezek ugyanis — amint fentebb említettük — a kötvények aláírási árában bent foglaltaknak.

Befizetési hely.

Ugy a járadék, mint a törlesztéses kölcsönre történő jegyzéseknél az aláírt összegek ellenértéke az aláírási helynél fizetendő be és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyó kamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Részletfizetési kedvezmény.

Az esetben, ha a 6%-os járadékkölcsönre aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő. A 6%-os járadékkölcsönre történő és 100 K-át meghaladó, valamint az 5 $\frac{1}{2}$ %-os törlesztéses kölcsönre eszközölt aláírásoknál azonban a befizetés részletekben is teljesíthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leendő és pedig készpénzben vagy megfelelő értékpapírokban. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

A jegyzett összeg ellenértékének	25%-a
legkésőbb 1917. január 5-ig;	
a jegyzett összeg ellenértékének	25%-a
legkésőbb 1917. január 18-ig;	
a jegyzett összeg ellenértékének	25%-a
legkésőbb 1917. január 27-ig;	
a jegyzett összeg ellenértékének	25%-a
legkésőbb 1917. február 7-ig.	

Az utolsó befizetés alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzési nyomtatványok.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-úrlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is eszközölhető.

A befizetési elismervények kiállítása és a végleges címletek kiadása.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényt kap, amely a fél kívánatára 1917. január 15-től kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről kiállított ideiglenes elismervényre fog kicseréltetni, amennyiben várakozás ellenére eddig az időpontig a végleges címletek kiadhatók nem lesznek. A végleges címletek kiadására nézve, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervények a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzétételni. A végleges kötvények kiadása költség-

mentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, ahol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervények kiadottak.

A kölcsön felmondása.

A m. kir. pénzügyminiszterium a 6%-os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közléteendő három havi előzetes felmondás mellett, ezt a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás 1921. november 1-ét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

Az 5 $\frac{1}{2}$ %-os állami törlesztéses kölcsön visszafizetése.

Az 5 $\frac{1}{2}$ %-os törlesztéses kölcsön az 1922. évtől kezdve husz megközelítőleg egyenlő évi részletben fog visszafizettetni.

A törlesztés számszoportonként való sorolás útján történik és a kisorsolt kötvények minden 100 K névérték után 105 K-val váltanak be. A sorolás minden év június havában tartatik meg, a kisorsolt kötvények a sorolást követő első szelvényesedékeségi napon válnak esedékesek. Az első sorolás 1922. év június havában fog megtartatni és a kisorsolt kötvények 1922. évi október 1-én kerülnek beváltásra. A visszafizetésre esedékesé vált kötvények kamatozása a tőkeesedékesség napjával megszűnik.

Betétek felhasználása.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél és más ily cégeknek 1914. évi augusztus hó 1. előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratorium feloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönökre történő befizetések céljaira — önérthetőleg a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — teljes összegükben igénybe vehetők.

Kivételt e tekintetben csupán a román betörés által érintett területen székelő pénzügyintézeteknél elkelyezett betétek alkotnak, amelyek a kölcsönjegyzés céljaira csak bizonyos rendeltileg megszabott korlátok közt vehetők igénybe.

Azok, akik a befizetésekre pénzügyintézeti betétjüket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél, vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

Különleges kedvezmények az ötödik hadi kölcsönnél.

A most kibocsátásra kerülő 6%-os járadékkötvények felhasználhatók lesznek az 1916. évi XXIX. t.-c. alapján kivetendő hadi nyereségadó fizetésére.

Az az aláíró fél pedig, aki az 5 $\frac{1}{2}$ %-os állami törlesztéses kölcsönből legalább egy millió korona névértékű kötvényt jegyez és a jegyzett kötvényeket az aláírás alkalmával névre szóló kötvényekre iratja össze, az ekként összeírt névre szóló kötvényekre nézve, amely 1921. április 1-ig és azontul is a visszafizetésig összeírva tartandó, azt a jogot nyeri, hogy az így jegyzett kötvényekben kifejezett követelés az 1921. évben, legkésőbb azonban április 1-én, minden 100 K. névérték után 95 K-val leendő visszafizetésre, 1922. évi április 1-re felmondhatja. Az 1921. április 1-ig fel nem mondott kötvényeknek közforgalmu kötvényekre leendő feloldása iránt hivatalból fognak intézkedni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamatláb mellett a kibocsátandó kötvényekre a kölcsönjegyzés céljaira.

A kibocsátandó kötvényekre az Oszt. Magyar Bank és a m. kir. Hadikölcsönpenztár a kötvényeknek kézzizálogul lekötése (lombardozása) mellett, a névérték 75%-áig, a mindenkori hivatalos váltóleátszámítási kamatlábon, tehát jelenleg 5%-os kamattal, nyújtanak kölcsönt. Ezek a kedvezmények 1917. évi december 31-ig maradnak érvényben. Az ötödik hadikölcsönnél egyébként is mindazok a kedvezmények biztosítva vannak, amelyek a negyedik hadikölcsönél az aláírókat megillették.

Az 5 $\frac{1}{2}$ %-os törlesztéses kölcsönnél legalább egy millió korona névértéknek névre szóló kötvényre leendő összeírás mellett eszközölhető jegyzése azonban lombardkölcsön felvételével önérthetőleg nem bonyolítható le és az ilyen névre szóló kötvény lombardozás tárgyát nem képezheti.

* * *

Az ötödik hadikölcsön előnyös feltételei, a pénzpiac kedvező helyzete, a háborút a végső döntés felé érlelő győzelmeink és annak világos felismerése, hogy a létünkért folytatott nagy küzdelem diadalmas befejezésére szükséges kölcsön jegyzésében való minél nagyobb részvétellel magánérdekeink mellett a közérdeket is hathatósan szolgálhatjuk: biztosítékai annak, hogy az ötödik hadikölcsön jegyzésének eredményében előreláthatólag még impozánsabban fog megnyilvánulni az ország lelkes önbizalma és nagy teherbírási képessége ismételtén fényes bizonyosságot tevő közgazdasági ereje, mint az előző hadikölcsönöknél.

Kiadó bolthelyiség.

A szilágysomlyói református egyház a Wesselényi-téren levő

3 bolthelyiségét

jutányos áron, rövid időre is, bérbe adja. Értekezhetni a lelkészi hivatalban.

Az egyház elnöksége.

A zilahi kir. törvényszéktől.

495—1916. sz.

Hirdetmény.

A néhai Moni Gyula volt szilágysomlyói kir. közjegyző helyett 4000 korona közjegyzői biztosítékot betevő Általános Óvadékbank részvénytársaság ezen biztosíték kiadását kérve, mielőtt a kir. törvényszék a kérelem tárgyában érdemi határozatot hozna, felszólítja mindazokat, akik erre a biztosítékra az 1886. évi VII. t.-c. 40. §-ánál fogva törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket három hónap alatt jelentsék be, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedni.

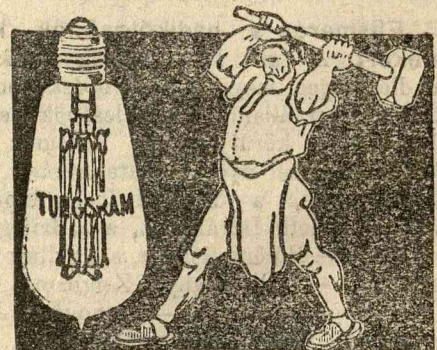
Zilah, 1916. április 6. Kapeller Zoltán, s. k., kir. tsz. bíró.

A kladmány hitelül:

Tatay,

2—3

segédhivatali tisztviselő.

A »Tungram-lámpa«

gazdaságos, mert hosszú élettartama. A minőségért a gyár szavatol. — Kérje mindenütt a »Tungram« védjeggyel ellátott lámpát. Gyártja az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság UJPEST 4. HAZAI GYÁRTMÁNY! 2—